

TYÖELÄMÄ- JA TASA- ARVOVALIOKUNNAN MIETINTÖ 6/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 17 päivänä kesäkuuta 2014 lähettänyt työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella annetun lain muuttamisesta (HE 90/2014 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitussihteeri Tuula Andersin, sosiaali- ja terveysministeriö
- tarkastaja Kari Suvela, Etelä-Suomen aluehallintovirasto / Työsuojelun vastuualue
- johtava asiantuntija Aleksi Uttula, Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi
- asiantuntija Kimo Kostiainen, Suomen Varus-tamot ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet
— liikenne- ja viestintäministeriö.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta annettua lakia siten, että aluksella tehtävien määräaikaistarkastusten piiriin otetaan myös alukset, joita käytetään kansainvälisessä liikenteessä ja joiden bruttovetoisuus on alle 200. Esityksellä pantaisiin täytäntöön lippuvaltion suostuttamaa valvontaa koskevan direktiivin asiaa koskeva säännös.

Lisäksi lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että väliaikaisen merityösertifikaatin myöntämisen edellyttämä työsuojeluviranomaisen lausunto voitaisiin antaa ilman aluksella tehtävää tarkastusta tilanteessa, jossa tarkastus arvioidaan tarpeettomaksi. Esitykseen sisältyy myös joitakin selkeyttäviä ja täsmentäviä muutoksia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Aluksen määräaikaistarkastus

Esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön ns.

lippuvaltioidirektiivi (2013/54/EU), jossa edellytetään, että jäsenvaltio tarkastaa lippunsa alla olevat alukset vähintään kolmen vuoden välein. Tästä pääsäännöstä voidaan poiketa vain sellais-

ten kotimaan liikenteessä olevien alusten osalta, joiden bruttovetoisuus on alle 200:n. Edellytyksenä poikkeamiselle on, että määräysten soveltaminen olisi kohtuutonta.

Laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella annetun lain (jäljempänä laivatyö- ja asuinympäristölaki) 7 §:n mukaan työsuojeluviranomaisen on vähintään kolmen vuoden välein käyttöönotosta tarkastettava alus, jonka bruttovetoisuus on yli 199:n. Esityksen mukaan jatkossa on direktiivin mukaisesti tarkastettava kolmen vuoden välein myös alle 200:n alukset, jotka ovat kansainvälisessä liikenteessä. Tarkastusten ulkopuolelle ehdotetaan jätettäväksi kotimaan liikenteessä olevat alukset, joiden bruttovetoisuus on alle 200.

Kotimaanliikenteeseen on rekisteröity useita satoja toiminnaltaan ja käyttötarkoituksiltaan erilaisia pieniä aluksia, joita tarkastusvelvollisuus ei esityksen mukaan koske. Valiokunta katsoo, että näiden alusten määräajoin tarkastaminen on niiden käyttötarkoitus ja toiminta sekä työsuojelun merenkulun tarkastajien määrä huomioon ottaen kohtuutonta, ja pitää tarkoituksenmukaisena jättää kotimaan liikenteessä olevat alle 200:n alukset säännöllisten tarkastusten ulkopuolelle.

Väliaikaisen merityösertifikaatin myöntäminen

Merityöyleissopimuksen mukaan aluksen liikennöinnin edellytyksenä on, että Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää työsuojeluviranomaisen aluksella tekemän tarkastuksen perusteella alukselle merityösertifikaatin.

Alukselle voidaan myöntää myös väliaikainen merityösertifikaatti tilanteessa, jossa alus valmistuu telakalta, siirtyy toisesta lippuvaltiossa Suomen lipun alle tai silloin, kun vastuu aluksen toiminnasta siirtyy uudelle laivanvarustajalle. Myös väliaikaisen merityösertifikaatin myöntäminen edellyttää, että työsuojeluviranomainen tekee aluksella tarkastuksen.

Esityksessä ehdotetaan väliaikaisen merityösertifikaatin myöntämismenettelyn muuttamista

siten, että työsuojeluviranomaisen ei jatkossa väliaikaisen merityösertifikaatin myöntämiseksi tarvitse tehdä alustarkastusta, mikäli laivanisäntä toimittaa selvityksen merityöyleissopimuksen noudattamisesta ja tarkastuksen tekeminen arvioidaan tarpeettomaksi. Varsinaisen merityösertifikaatin myöntämistä varten alus edelleen tarkastetaan perusteellisesti kuuden kuukauden kuluttua aluksen valmistumisesta tai sen siirtymisestä uudelle omistajalle tai Suomen lipun alle. Valiokunta pitää ehdotettua muutosta hyvänä ja tarkoituksenmukaisena, koska sen ansiosta ajallisesti lähekkäin tapahtuvat tarkastukset vähenevät ja varustamoille ulkomailla tapahtuvista tarkastuksista aiheutuvat kulut pienenevät. Lisäksi muutos vähentää laivanisännän hallinnollista taakkaa.

Viittaussäännös

Eduskunnassa on yhtäaikaan tämän esityksen (HE 90/2014 vp) kanssa käsiteltävänä hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain, laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain sekä aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta (HE 99/2014 vp — LiVM 11/2014 vp). Lakien on tarkoitus tulla voimaan marraskuussa 2014. Esityksen mukaan merityösertifikaatista ja sen myöntämisen edellytyksistä säädetään aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 57 ja 58 §:ssä. Jotta laivatyö- ja asuinympäristölain (395/2012) säädösviittaukset säilyisivät teknisesti oikeina, muutetaan 8 §:n 3 momentin viittaussäännöstä siten, että säännöksessä viitataan mainittuihin alusturvallisuuslain 57 ja 58 §:iin.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella työelämä- ja tasa-arvovaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 8 päivänä lokakuuta 2014

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Tarja Filatov /sd	Elisabeth Naucclér /r
vpj.	Anne-Mari Virolainen /kok	Mikael Palola /kok
jäs.	Anna Kontula /vas	Terhi Peltokorpi /kesk
	Jari Lindström /ps	Arto Satonen /kok
	Eeva-Maria Maijala /kesk	Mikko Savola /kesk
	Lea Mäkipää /ps	Eero Suutari /kok
	Merja Mäkisalo-Ropponen /sd	Katja Taimela /sd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marjaana Kinnunen.